

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Warszawa, 26 sierpnia 2026 r.

Prezes
Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

991100.0230.62.2026
UNP 2026-00427832

Pan Dariusz Salamończyk
Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu
Wiejska 4/6/8
00-902 WARSZAWA

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SPS-III.020.175.4.2026

Data wpływu 24.08.26

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 3 czerwca 2026 r., znak: SP-III.020.175.4.2026, dotyczące *projektu ustawy o zabezpieczeniu socjalnym osób wykonujących zawód artystyczny*, przedstawiam stanowisko Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

1. Do art. 27 ust. 1.

Projektowany przepis przewiduje, że Dyrektor Instytucji przyznaje status artysty zawodowego w drodze decyzji. Przepis pomija kwestię formy odmowy przyznania statusu artysty zawodowego – w tym zakresie nie jest jasne, czy jest to również decyzja.

2. Do art. 27 ust. 2 i 3.

Projektowany przepis wymaga doprecyzowania w zakresie ustalania początku biegu terminów wskazanych w przepisie (5 i 8 lat).

3. Do art. 35.

Zauważamy konieczność rozstrzygnięcia i uzupełnienia projektu w zakresie określenia terminu na złożenie odwołania od decyzji Dyrektora Instytucji do Ministra.

4. Do art. 36 ust. 1.

Nie jest jasne, czy komentowany przepis dotyczy decyzji wydanej przez Dyrektora Instytucji, czy też decyzji wydanej przez Ministra (w przypadku odwołania), jeśli Minister taką decyzję będzie wydawał. Jeżeli przepis dotyczy decyzji wydanej przez Dyrektora Instytucji, to zwracamy uwagę na konieczność określenia trybu przekazywania informacji do Zakładu w przypadku odwołania się artysty od tej decyzji.

5. Do art. 37 ust. 8.

Sygnalizujemy, że w informacji przekazywanej do Zakładu powinna być również podawana data wznowienia statusu artysty zawodowego. Podobnie jak w przedstawionej uwadze do art. 36 ust. 1, nie jest niejasne czy przepis ten dotyczy decyzji wydanej przez Dyrektora Instytucji czy też decyzji wydanej przez Ministra (w przypadku odwołania), jeśli Minister taką decyzję będzie wydawał. Dodatkowo powstaje wątpliwość co do celu przekazywania Zakładowi nieprawomocnych decyzji. Wydaje się, że wygaśnięcie wydawanej przez Zakład

decyzji o przyznaniu dopłaty powinno następować dopiero po otrzymaniu przez Zakład uprawomocnionej decyzji o zawieszeniu albo wygaśnięciu statusu artysty zawodowego, a nie decyzji wydanej albo doręczonej.

Proponujemy również doprecyzowanie omawianego przepisu o wskazanie, że w przypadku przekazywania do Zakładu informacji o wznowieniu, dyrektor instytucji przekazuje informację o okresie, na jaki przyznany został status artysty.

6. Do art. 38 ust. 5.

W informacji kierowanej do Zakładu należy również wskazać datę wygaśnięcia statusu artysty. Podobnie jak w uwagach do art. 36 i 37 sygnalizujemy, że nie jest niejasne, czy przepis ten dotyczy decyzji wydanej przez Dyrektora Instytucji czy też decyzji wydanej przez Ministra (w przypadku odwołania), jeśli Minister taką decyzję będzie wydawał.

7. Do art. 39 i 64.

Projektowany przepis nie wskazuje na możliwość przyznania dopłaty do składek na Fundusz Solidarnościowy. Zwracamy uwagę, że składki te są pobierane łącznie ze składką na Fundusz Pracy i są wykazywane w łącznej kwocie na deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA. Projektowana ustawa nie wyjaśnia przyczyn wyłączenia tej składki z mechanizmu dopłaty. Kwestia ta może powodować istotne wątpliwości interpretacyjne, czy artysta jest zobowiązany do samodzielnego opłacania tej składki.

Dodatkowo, w nawiązaniu również do zmian określonych w art. 40, 45 i 56, zwracamy uwagę, że projekt zakłada rozdzielenie statusu artysty zawodowego jako tytułu ubezpieczenia od dopłaty stanowiącej mechanizm finansowania składek. W związku z tym należy przyjąć, że wygaśnięcie decyzji o przyznaniu dopłaty nie powinno samo w sobie wpływać na prawo do świadczeń z ubezpieczenia chorobowego lub wypadkowego, jeżeli nadal istnieje tytuł do ubezpieczeń społecznych.

Doprecyzowania wymagają natomiast skutki wykonawcze wygaśnięcia lub utraty prawa do dopłaty dla dokumentów rozliczeniowych oraz zapewnienia ciągłości danych wykorzystywanych przy ustalaniu prawa do świadczeń (np. zmiana kodu ubezpieczenia). Istotne jest również jednoznaczne potwierdzenie, że dopłata do składek ma charakter wyłącznie finansowania składek i pozostaje neutralna dla ustalania podstawy wymiaru świadczeń.

W przypadku artystów zawodowych z prawem do dopłaty konieczne będzie również zapewnienie pełnej spójności danych pomiędzy obszarem rozliczeń składek i świadczeń, ponieważ część obowiązków płatnika składek będzie wykonywana przez Zakład.

8. Do art. 40 ust. 3.

Zgodnie z art. 40 ust. 3, art. 41 ust. 5 w zw. z art. 42 ust. 2 projektu ustawy, do wniosku o dopłatę należy dołączyć oświadczenie o osiągniętych dochodach i przychodach – brzmienie przywołanych przepisów wskazuje na konieczność doprecyzowania, że chodzi o wysokość dochodów i przychodów. Następnie, przed przyznaniem dopłaty Zakład występuje do Szefa KAS o potwierdzenie wysokości dochodów, o których mowa w art. 4 pkt 3 lit. a-d. Warunkiem zaś przyznania dopłaty jest uzyskanie przez artystę zawodowego średniego rocznego dochodu w 3 latach kalendarzowych poprzedzających okres, o którym mowa w ust. 1 w zdaniu drugim, poniżej 125 % dwunastokrotności miesięcznego minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników, ustalonego na podstawie odrębnych przepisów, obowiązującego w dniu 1 stycznia roku, w którym złożono wniosek o dopłatę, przy czym przy liczeniu średniego rocznego dochodu uwzględnia się dochody, o których mowa w art. 4

pkt 3 lit. d, osiągnięte wyłącznie w roku podatkowym, o którym mowa w art. 30f ust. 7 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, rozpoczynającym się i kończącym w okresie, o którym mowa w ust. 1 w zdaniu drugim. Taka konstrukcja budzi pewne wątpliwości. Odczytujemy projekt w ten sposób, że artysta przedstawiać będzie swoje pełne dochody i przychody, natomiast Szef KAS potwierdzać będzie wysokość dochodów, o których mowa w art. 4 pkt 3 lit. a-d projektu ustawy. Zakres dochodów uprawniających do dopłaty wydaje się zdefiniowany szerzej niż ten weryfikowany przez Szefa KAS (art. 4 pkt 3 lit. a-g projektu ustawy). Na tym tle pojawiają się wątpliwości co możliwości właściwej weryfikacji przez Zakład dochodów artysty zawodowego na podstawie oświadczenia artysty i potwierdzania jedynie ich części przez Szefa KAS.

9. Do art. 42.

Na podstawie art. 42 ust. 1 projektu Zakład przyznaje dopłatę po potwierdzeniu spełniania warunku, o którym mowa w art. 40 ust. 3 (sprawdzenie dochodów). Oceniamy, że również istnienie lub nieistnienie statusu artysty zawodowego powinno być potwierdzane przed wydaniem decyzji przez Zakład o przyznaniu dopłaty i wprost wskazane jako warunek przyznania dopłaty. Szczególnie, że zgodnie z art. 45 pkt 3 projektu, decyzja o przyznaniu dopłaty wygasa w przypadku wygaśnięcia albo zawieszenia statusu artysty zawodowego.

10. Do art. 45 pkt 4.

Przepis w naszej ocenie jest niejednoznaczny. Jeżeli nastąpiło przekroczenie dochodu to prawo do dopłaty w ogóle nie powinno być ustalone. Intencję projektodawcy odczytujemy w taki sposób, aby prawo do dopłaty wygasało w wyniku późniejszego ustalenia, że średnia kwota dochodów była wyższa niż pierwotnie zweryfikowana. Poddajemy pod rozagę usunięcie wątpliwości i nadanie pkt 4 następującego brzmienia:

„4) korekty zeznań podatkowych powodujących zmianę wysokości dochodów, skutkujących przekroczeniem średniego rocznego dochodu, o którym mowa w art. 40 ust. 3, na podstawie którego przyznano dopłatę.”.

11. Do art. 56 – uwaga ogólna.

Projekt wprowadza nowe tytuły obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom społecznym dla artystów zawodowych bez prawa do dopłaty oraz artystów zawodowych z prawem do dopłaty, a także obejmuje te osoby obowiązkowym ubezpieczeniem chorobowym. Rozwiązanie to oznacza utworzenie nowej grupy osób uprawnionych do świadczeń krótkoterminowych i wymaga przygotowania odpowiednich rozwiązań organizacyjnych oraz systemowych. Wdrożenie projektowanych przepisów będzie wymagało dostosowania klasyfikacji kodów tytułu ubezpieczenia oraz dokumentów zgłoszeniowych.

Sygnalizujemy, że obecnie obowiązujące kody dotyczące twórców i artystów (tj. 0520 i 0521) oraz osoby współpracującej (tj. 0530 i 0531), nie są wystarczające dla obsługi projektowanych tytułów ubezpieczeniowych. Projektowana regulacja dotyczy bowiem osób wykonujących zawód artystyczny, nieprowadzących pozarolniczej działalności gospodarczej oraz niepodlegających ubezpieczeniu społecznemu rolników.

Projekt częściowo reguluje zasady ustalania podstawy wymiaru świadczeń poprzez projektowaną zmianę art. 48a ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, dotyczącą artystów zawodowych bez prawa do dopłaty. Pomimo tego nie jest w pełni jasna relacja pomiędzy projektowanym art. 48a ww. ustawy a art. 18 ust. 4e ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Doprecyzowania wymaga ustalenie, czy kwota minimalnego wynagrodzenia stanowiąca podstawę wymiaru składek ma być traktowana

analogicznie do zadeklarowanej podstawy wymiaru składek stosowanej wobec osób prowadzących pozarolniczą działalność.

Projektowana ustawa nie odpowiada również na pytanie, w jaki sposób ustalana będzie podstawa wymiaru świadczeń artystów zawodowych z prawem do dopłaty oraz jak należy ustalać podstawę wymiaru świadczeń w sytuacji, gdy podstawa wymiaru składek odpowiada wyłącznie różnicy pomiędzy minimalnym wynagrodzeniem a podstawami wymiaru składek osiąganymi z innych tytułów. Zasadne wydaje się także jednoznaczne wskazanie, że dopłata do składek nie stanowi elementu podstawy wymiaru świadczeń.

12. Do art. 56 pkt 5 lit. a.

Jeżeli artyści zawodowi, którzy uzyskają prawo do emerytury lub renty, nie będą mogli podlegać ubezpieczeniom społecznym z tytułu posiadania statusu artysty ani obowiązkowo ani dobrowolnie, to proponujemy wykreślić wyraz „obowiązkowo”. Kwestię podlegania dobrowolnego tym ubezpieczeniom reguluje art. 9 ust. 5 *ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych*.

13. Do art. 56 pkt 5 lit. c.

Komentowany przepis mówi o podleganiu obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym jako artysta zawodowy. Przepis nie określa, czy w przypadku osiągnięcia z innych tytułów podstawy wymiaru składek w wysokości minimalnego wynagrodzenia, artysta zawodowy będzie mógł podlegać ubezpieczeniom społecznym dobrowolnie.

14. Do art. 56 pkt 7.

W zakresie zmian do art. 13 *ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych* – proponowany pkt 20 przewiduje, że artyści bez prawa do dopłaty podlegają obowiązkowi ubezpieczeń od dnia otrzymania decyzji o przyznaniu statusu artysty. W kontekście uzasadnienia tego przepisu powstaje wątpliwość, czy powinno być wskazanie od dnia uzyskania tego statusu, tj. od dnia, w którym decyzja o przyznaniu statusu artysty stała się ostateczna.

Dodatkowo zwracamy uwagę na skutki wykonawcze projektowanego rozwiązania dla realizacji obowiązków ubezpieczeniowych i świadczeniowych. W szczególności, nie wynika wprost z projektu, w jaki sposób będzie następowało wyrejestrowanie z ubezpieczeń oraz ponowne zgłoszenie po wznowieniu statusu artysty zawodowego – czy czynności te będą realizowane automatycznie na podstawie danych przekazywanych do Zakładu, czy też będą wymagały działania po stronie ubezpieczonego albo Zakładu.

Kwestia ta ma istotne znaczenie dla prawidłowego ustalania okresów ubezpieczenia chorobowego i wypadkowego (okres wyczekiwania), prawa do świadczeń po ustaniu tytułu ubezpieczenia oraz ustalania podstawy wymiaru świadczeń. Rozumiemy, że intencją projektodawcy jest, aby prawo do świadczeń po ustaniu tytułu ubezpieczenia przysługiwało ww. osobom także wtedy, gdy świadczenie pobierane jest również w czasie krótkich okresów zawieszenia statusu artysty (np. do 2 miesięcy).

15. Do art. 56 pkt 13.

Zwracamy uwagę na zmianę dot. art. 47 ust. 1 *ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych*, w którym wprowadza się nowy termin składania deklaracji rozliczeniowych oraz opłacania składek za artystów zawodowych z prawem do dopłaty. Wyznaczenie jednego terminu dla obu tych czynności wykonywanych przez Zakład jako płatnika składek jest trudne do realizacji ze względu na czas niezbędny do pozyskania

środków z budżetu państwa na ich sfinansowanie, w kwotach wynikających ze złożonych deklaracji rozliczeniowych. Proces zgłaszania zapotrzebowania na środki do ich fizycznego wpływu na rachunek prowadzony przez Zakład trwa co najmniej dwa dni. Tym samym pojawia się ryzyko niedopełnienia obowiązku opłacenia składek w zaproponowanym terminie, w przypadku sporządzenia dokumentacji w ostatnim wyznaczonym przepisami ustawy dniu.

Wobec czego proponujemy oddzielenie tych dwóch działań poprzez usunięcie dedykowanego artystom z prawem do dopłaty terminu z art. 47 ust. 1, a dopisanie go do proponowanej treści ust. 2hb. W ten sposób intencja wprowadzenia terminu sporządzenia dokumentacji ubezpieczeniowej przez Zakład jako płatnika składek będzie jednoznacznie określona w treści ustawy, natomiast opłacenie składek nastąpi w trybie analogicznym do stosowanego przy np. składkach za osoby podlegające ubezpieczeniom społecznym z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego (dla których Zakład jest również płatnikiem składek finansowanych z budżetu państwa).

W tym miejscu postulujemy również o jednoznaczne określenie źródła finansowania składek na Fundusz Emerytur Pomostowych oraz Fundusz Pracy, w sposób literalnie wskazujący na budżet państwa (jak to ma miejsce w *ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych* czy w *ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych*).

Dodatkowo proponujemy zastąpienie wyrazów „po zakończeniu postępowania” wyrazami „po uprawomocnieniu się decyzji kończącej postępowanie”.

16. Do art. 56 pkt 14.

Projektowany przepis zakłada możliwość wstecznego oskładkowania artysty pod warunkiem złożenia w tym zakresie wniosku, deklaracji i opłacenia składek. Projektowany przepis oraz jego uzasadnienie nie odpowiadają na pytania związane ze stosowaniem tego przepisu, np. czy Zakład w sprawach wstecznego oskładkowania wydawać będzie decyzje, co w sytuacji gdy artysta po wniosku niełoży deklaracji i nie opłaci składek (lub jedynie nie opłaci składek).

17. Do art. 60 pkt 3.

Termin na zgłoszenie do ubezpieczenia zdrowotnego artysty zawodowego z prawem do dopłaty przez jednostkę organizacyjną Zakładu powinien być skorelowany z terminem na opłacanie składek, tj. do 25 dnia następnego miesiąca (obecnie jest do 15 dnia następnego miesiąca).

18. Do art. 60 pkt 4 lit. c.

Zwracamy uwagę na konieczność weryfikacji intencji projektodawcy – w proponowanym przepisie jest mowa o umowach o dzieło, tym czasem w naszej ocenie powinny to być umowy zlecenia – zwłaszcza, że zgodnie z ustawą – Kodeks cywilny, do którego odwołuje się ten przepis, do umów o świadczenie usług stosuje się przepisy dotyczące umów zlecenia.

19. Do art. 66 ust. 1 i ust. 2 i art. 67 ust. 2.

Należy zastąpić wyrazy „lub rentowemu” wyrazami „i rentowym”.

20. Do art. 66 ust. 2.

Proponujemy doprecyzowanie, jakie informacje i w jakim terminie ma przekazywać Zakład. Ponadto, ponieważ art. 36 *ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych* dotyczy zgłoszeń do ubezpieczeń a nie podlegania ubezpieczeniom, należy wyrazy „podlegających ubezpieczeniu emerytalnemu lub rentowemu na podstawie art. 36”

zastąpić wyrazami „zgłoszonych do ubezpieczeń emerytalnego, rentowych lub zdrowotnego na podstawie art. 36”.

21. Do art. 67 ust. 1 i 2.

Art. 36 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych dotyczy zgłoszeń do ubezpieczeń a nie podlegania ubezpieczeniom, zatem zwracamy uwagę na konieczność zastąpienia wyrazów „podlegających ubezpieczeniu emerytalnemu lub rentowemu na podstawie art. 36” wyrazami „zgłoszonych do ubezpieczeń emerytalnego, rentowych lub zdrowotnego na podstawie art. 36”. Ponadto należy wskazać początek biegu wskazanych w przepisie 3 lat. Brak też informacji, czy dane o decyzji z urzędu będą przekazywane do Zakładu. Nie jest także jasne, czy obowiązek zgłoszenia artystów zawodowych, o których mowa w tym przepisie będzie należał do tych osób.

22. Do art. 72.

Sygnalizujemy, że proponowany przez projektodawcę okres 9 miesięcy *vacatio legis* rodzi ryzyko braku możliwości realizacji ustawy przez Zakład w zakładanym terminie. Biorąc pod uwagę inne zmiany legislacyjne realizowane przez Zakład, wymagające szerokich zmian w systemach informatycznych Zakładu, wskazujemy jako optymalny termin 12 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Z wyrazami szacunku

Signed by / Podpisano przez:

Stanowisko: Prezes

Liwiusz Tadeusz Laska

Date / Data: 2026-08-26 16:17